

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 6.9.2012
COM(2012) 489 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

**Výroční zpráva o politice Evropské unie v oblasti humanitární pomoci a civilní ochrany
a jejím provádění v roce 2011**

{SWD(2012) 254 final}

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Výroční zpráva o politice Evropské unie v oblasti humanitární pomoci a civilní ochrany a jejím provádění v roce 2011

1. Úvod

V případě katastrof je třeba poskytnout pomoc, a to neprodleně. Pomoc nejzranitelnějším skupinám obyvatel v krizových situacích, která může znamenat rozdíl mezi životem a smrtí, je morální povinností mezinárodního společenství. Odpovědí na tuto skutečnost je, že se Evropská unie se svými 27 členskými státy stala předním dárcem humanitární pomoci na světě. Poskytuje zhruba polovinu celosvětových finančních prostředků na okamžitou pomoc obětem přírodních a člověkem způsobených katastrof. EU rovněž podporuje respektování a dodržování mezinárodního humanitárního práva.

Tato výroční zpráva popisuje činnost Evropské komise v oblasti humanitární pomoci a civilní ochrany v roce 2011. Cílem těchto akcí je zachraňovat a zachovávat životy všude, kde lidé potřebují pomoc, a předcházet lidskému utrpení a zmírňovat jej, za současného zachování integrity a důstojnosti obyvatel postižených přírodními nebo člověkem způsobenými katastrofami.

Úřad Evropského společenství pro humanitární pomoc (ECHO) byl založen v roce 1992 jako výraz evropské solidarity s lidmi v nouzi po celém světě. V roce 2004 se stal součástí Komise jako generální ředitelství pro humanitární pomoc, do jehož působnosti byla v roce 2010 převedena civilní ochrana za účelem zlepšení koordinace a reakce na katastrofy v rámci EU i mimo ni. Od vytvoření ECHO Komise jeho prostřednictvím poskytla přibližně 14 miliard EUR z rozpočtu EU na oběti konfliktů a katastrof ve více než 140 zemích po celém světě. Za posledních pět let směřovala každoročně v průměru 1 miliarda EUR na pomoc téměř 150 milionům nejzranitelnějších obyvatel, kteří byli postiženi přírodními katastrofami a krizemi způsobenými člověkem.

Humanitární pomoc je jedním ze dvou hlavních nástrojů, které může Evropská unie využívat pro pomoc lidem mimo EU bezprostředně postiženým následky katastrof.

Humanitární pomoc EU je založena na humanitárních zásadách **lidskosti**, **neutrality**, **nestrannosti** a **nezávislosti**. Každé rozhodnutí, které Komise přijme, musí splňovat tyto čtyři zásady, jež tvoří základní kámen Evropského konsensu o humanitární pomoci. EU rozděluje humanitární pomoc bez ohledu na politické programy. Jejím cílem je pomoc nejpotřebnějším osobám, a to bez ohledu na jejich národnost, náboženské vyznání, pohlaví, etnický původ nebo politickou příslušnost. Tento závazek k poskytování humanitární pomoci je nyní rovněž zakotven v Lisabonské smlouvě (článek 214 Smlouvy o fungování Evropské unie).

Druhým hlavním nástrojem je **civilní ochrana**. Již 32 zemí, včetně všech členských států EU, se účastní mechanismu civilní ochrany, který na žádost zemí postižených katastrofou poskytuje prostředky, např. pátrací a záchranné týmy a vybavení. Tento mechanismus je provozován prostřednictvím monitorovacího a informačního střediska (MIC) v ECHO.

Po jmenování Kristaliny Georgievové první komisařkou EU pro mezinárodní spolupráci, humanitární pomoc a řešení krizí v roce 2010 došlo k propojení těchto nástrojů, čímž se zlepšila soudržnost reakce EU na katastrofy.

Politiky Evropské unie v oblasti humanitární pomoci a civilní ochrany prokazují odhodlání podporovat obyvatele v Unii i mimo ni, pokud potřebují pomoc a jsou vysoce ohroženi. Tato pomoc přispívá k plnění jednoho ze strategických cílů vnější činnosti EU, stanoveném v článku 21 Smlouvy o Evropské unii.

Pomoc má zároveň rozsáhlou podporu evropské veřejnosti: nedávný průzkum Eurobarometru ukázal, že se v posledních letech, i přes hospodářskou krizi, stále zvyšuje veřejná podpora humanitární pomoci a pomoci v oblasti civilní ochrany poskytované EU.

- Devět z deseti občanů (88 %) se domnívá, že je důležité, aby Evropská unie nadále financovala humanitární pomoc; to představuje nárůst o devět procentních bodů oproti poslednímu průzkumu v roce 2010. Téměř stejný počet, 84 %, souhlasí se zachováním humanitární pomoci.
- Důrazně je též podporována (71 %) úloha Komise při koordinaci humanitární pomoci EU, tedy o 13 procentních bodů více oproti roku 2010. Velká většina respondentů (88 %) rovněž podporuje iniciativu na zapojení mladých lidí do humanitárních operací EU v rámci dobrovolnického sboru EU.
- Pokud jde o civilní ochranu, 82 % souhlasí s tím, že koordinovaná činnost EU v oblasti katastrof je účinnější než opatření přijímaná jednotlivými zeměmi.
- Průzkum o civilní ochraně poukazuje na obavy z možných katastrof v EU. 75 % dotázaných uvedlo, že se bojí katastrof způsobených člověkem, jako jsou úniky ropy a jaderné havárie. Zápavy a zemětřesení byly na dalším místě s 67 %, teroristických útoků se nejvíce obává 64 % a 59 % respondentů vyjádřilo obavy z ozbrojených konfliktů.
- 68 % Evropanů si je vědomo, že EU financuje humanitární pomoc. Čtyři z deseti (38 %) ví, že EU koordinuje civilní ochranu.
- Asi třetina si myslí, že je o činnostech EU v oblasti humanitární pomoci dobře informována, což je 12 % více v porovnání s předchozím průzkumem. Z průzkumu o civilní ochraně plyne, že o činnosti EU je podle svého názoru dobře informováno 19 % dotázaných. Oba průzkumy prokázaly, že respondenti upřednostňují jako zdroj informací televizi a internet, následuje tisk a rozhlas.

2. GLOBÁLNÍ KONTEXT, V RÁMCI NĚHOŽ JE POSKYTOVÁNA POMOC

V roce 2011 se **celosvětově zvýšil počet humanitárních krizí, katastrof i ohrožených osob**. Stále trvá trend rostoucích potřeb, které převyšují dostupné zdroje. Poskytování humanitární pomoci a civilní ochrana jsou proto stále složitější a obtížnější. Kvůli větší četnosti a intenzitě přírodních katastrof dochází k více náhlým humanitárním krizím a především rozsáhlým katastrofám, jakými byly např. katastrofy v Africkém rohu a Japonsku.

Během roku 2011 došlo podle statistik Střediska pro výzkum příčin vzniku a šíření katastrof (CRED)¹ a Úřadu OSN pro snižování rizika katastrof (UNISDR)² ke 302 přírodním

¹ www.cred.be.

² www.unisdr.org.

katastrofám různého rozsahu, při nichž zemřelo téměř 30 000 lidí a bylo zasaženo 206 milionů dalších osob po celém světě. Přibližně 106 milionů osob bylo postiženo povodněmi, 60 milionů EUR suchem a 1,6 milionu zasaženo zemětřeseními. Zdaleka nejpostiženějším regionem byla Asie, kde došlo k více než 45 % katastrof a kde žilo 89 % z celkového počtu obětí. Katastrofy mají různé ničivé následky: ztráty na životech, zničená obydlí, úroda a živobytí.

Přestože jsou zde jmenovány jen některé katastrofy, jejich dopad přivedl mezinárodní humanitární společenství až na samé hranice možností. V roce 2011 musela OSN vyhlásit největší konsolidovanou finanční sbírku ve své historii (5,7 miliardy EUR) na humanitární potřeby. Zvyšuje se nepoměr mezi rostoucími globálními humanitárními potřebami a stále omezenějšími finančními zdroji, jež jsou k dispozici na jejich řešení, zejména kvůli hospodářské a finanční krizi, jež postihla mnoho západních dárcovských zemích. To má spolu s chronickou zranitelností v mnoha částech světa nadále přímý dopad na životy milionů lidí potřebujících pomoc.

Znamená to rovněž, že dárci musí znásobit úsilí, aby dokázali na katastrofy reagovat účinněji a efektivněji a ještě lépe využívat omezené zdroje. Pro ECHO to znamená při práci s partnery identifikovat oblasti, kde lze zvýšit efektivitu, a více investovat do připravenosti zranitelných společenství a jejich odolnosti. Zároveň je třeba plně využívat synergie mezi humanitární pomocí a civilní ochranou. Mimoto má EU jako součást **celkového mezinárodního humanitárního systému** klíčovou roli z hlediska motivace dalších zemí a regionů, aby zintenzívnily svoji účast na poli humanitární připravenosti a reakce. Cílem je mobilizovat rostoucí zdroje rozvíjejících se zemí v zájmu účinnější reakce na katastrofy a efektivnějšího poskytování humanitární pomoci.

Hlavní příčinou humanitárních katastrof způsobených člověkem jsou stále vnitřní občanské konflikty, v nichž je civilní obyvatelstvo rostoucí měrou vystavováno násilí a utrpení. Tyto druhy konfliktů se často vyznačují tím, že bojující strany porušují mezinárodní humanitární právo a humanitární zásady, čímž dochází k zužování humanitárního prostoru, tj. oblastí, kde lze poskytovat humanitární pomoc neutrálním a nestranným způsobem bez překážek. Za takové situace je stále problematičtější přístup k potřebným osobám i zajištění bezpečnosti a ochrany civilního obyvatelstva a humanitárních pracovníků. Ve všech těchto ohledech se celková situace a pracovní prostředí zhoršily, zejména v Somálsku, Demokratické republice Kongo, Afghánistánu a Severní Koreji.

Mezinárodní humanitární společenství, které čelí těmto problémům, si rostoucí měrou uvědomuje potřebu vyvinout větší úsilí a položit důraz na připravenost **a odolnost zranitelných společenství**, aby se mohla lépe se vypořádat s katastrofami, a tak se snížil ničivý účinek na zasažené obyvatelstvo a jeho živobytí.

Také dlouhodobý dopad na životy a živobytí po velkých krizích, například po zemětřesení na Haiti v roce 2010 a záplavách v Pákistánu, dokládá důležitost toho, aby se přiměřeně řešila dlouhodobější obnova a rozvoj již v nejranější fázi humanitární reakce. Ničivý dopad opakujících se katastrof na šance na udržitelný rozvoj bude možné snížit, pouze pokud budou humanitární pracovníci a činitelé v oblasti rozvoje spolupracovat. V roce 2011 tedy pokračovala práce na procesu **propojení pomoci, obnovy a rozvoje** (LRRD). Příkladem jsou rozpočty pro zabezpečení potravin v některých regionech, které společně připravily útvary Komise, a úzká spolupráce s nástrojem stability (ve formě krátkodobých opatření) v zájmu rychlé obnovy. Činnost zahrnovala mimo jiné vypracování společné metodiky a její testování, zintenzívnění společné práce humanitárních a rozvojových subjektů a řadu inovací týkajících se praktické realizace na místě.

3. ČINNOSTI EU V OBLASTI HUMANITÁRNÍ POMOCI A CIVILNÍ OCHRANY V ROCE 2011

Prostřednictvím Komise (ECHO) poskytla EU značnou humanitární pomoc na základě potřeb a v roce 2011 přispěla k poskytnutí evropské věcné pomoci v oblasti civilní ochrany v celkové výši 1 154 milionů EUR, jež byla určena na:

- humanitární pomoc přibližně 117 milionům osob³ v 91 zemích mimo EU (tj. průměrné náklady 10 EUR na příjemce),
- rychlou reakci na 18 žádostí o pomoc z mechanismu civilní ochrany, jak v rámci EU, tak mimo ni.

Původní rozpočet na humanitární pomoc ve výši 853 milionů EUR byl několikrát navýšen, aby bylo možno reagovat na nové krize a přírodní katastrofy, k nimž došlo v průběhu roku. Jednalo se o vnitřní konflikt v Libyi, povolební krizi v Pobřeží slonoviny, hladomor v Africkém rohu způsobený suchem a umocněný konflikty, konflikt v Súdánu týkající se nezávislosti Jižního Súdánu a o záplavy v Pákistánu. S cílem uspokojit tyto další potřeby byly mobilizovány dodatečné finanční prostředky prostřednictvím převodů prostředků z rezervy EU na pomoc při mimořádných událostech, zdrojů z 10. Evropského rozvojového fondu vyčleněných na humanitární pomoc v zemích Afriky, Karibiku a Tichomoří, příspěvků ESVO⁴ a prostřednictvím převodů z jiných rozpočtových linií v rámci okruhu pro vnější pomoc (okruh 4 rozpočtu EU).

V roce 2011 bylo ze všech finančních prostředků poskytnutých EU odhadem 42 % použito na vleklé krize, 38 % k reakci na přírodní katastrofy a 20 % na krize a intervence *ad hoc*.

Přírodní katastrofy způsobovaly nadále po celém světě lidské utrpení a přinesly vážné škody. Pro řešení tohoto typu katastrof přijala Komise strategii o dvou složkách, která spočívá v:

- rychlé reakci, a to poskytnutím humanitární pomoci a usnadněním a koordinací pomoci v oblasti civilní ochrany, již poskytují po aktivaci mechanismu civilní ochrany členské státy EU dobrovolně jiným státům (EU či třetím zemím) účastnícím se daného mechanismu,
- přípravenosti na katastrofy, a to určením zeměpisných oblastí a skupin obyvatelstva, které jsou vůči přírodním katastrofám nejzranitelnější a pro něž jsou zaváděny zvláštní programy přípravenosti na katastrofy.

V roce 2011 Komise poskytla humanitární pomoc na řešení následků těchto katastrof:

- trojnásobná katastrofa v Japonsku způsobená zemětřesením, následným tsunami a jadernou explozí,
- sucha v západní Africe (Burkina Faso, Mauritánie, Mali, Niger, Čad), v Africkém rohu (Džibutsko, Etiopie, Keňa, Somálsko) a ve Střední a Jižní Americe (Paraguay, Bolívie, Honduras, Salvador a Guatemala),
- záplavy v Pákistánu, Bangladéši, na Srí Lance a v Peru,

³ Z čehož 105 milionů EUR na humanitární pomoc a potravinovou pomoc a 12 milionů EUR na činnosti v oblasti přípravenosti na katastrofy.

⁴ Evropské sdružení volného obchodu.

- cyklony, hurikány a tropické bouře v jihovýchodní Asii (Kambodža, Laos, Filipíny, Thajsko, Vietnam), ve Střední Americe (Salvador, Guatemala, Honduras, Nikaragua) a v Karibiku (Svatá Lucie),
- epidemie v Kamerunu.

3.1. Humanitární intervence

V roce 2011 vypukla závažná humanitární krize v **Africkém rohu**. Kombinace vysokých cen potravin, suchých období dešťů, zvýšeného vysídlování obyvatelstva (zejména v důsledku probíhajícího násilného konfliktu v Somálsku) a omezeného přístupu humanitárních organizací rychle zhoršila zajišťování potravin a úroveň výživy zranitelných skupin obyvatelstva. Situace byla ještě komplikována všudypřítomnou chudobou a sníženou schopností obyvatelstva se s takovým stavem vypořádat. V druhé polovině roku 2011 bylo krizí postiženo více než 13 milionů osob. Komise zareagovala mobilizací více než 181 milionů EUR na pomoc nejzranitelnějším skupinám obyvatel v regionu.

Kromě reakce na katastrofy se Komise rovněž snaží posílit předcházení katastrofám a připravenost na ně, a to jak v rámci EU, tak i mimo ni, zejména v oblastech, v nichž existuje riziko přírodních katastrof. Finanční prostředky v roce 2011 směřovaly především na **snížování rizika katastrof** a na přizpůsobení se **změně klimatu**. ECHO zahájilo nové programy DIPECHO v jižní Asii, Jižní Americe, Tichomoří a Karibiku. Do celkových operací humanitární pomoci rovněž začlenilo snížení rizik.

Pokud jde o **krize způsobené člověkem**, politické protesty v **Libyi** přerostly v občanskou válku, která si vyžádala letecký vojenský zásah pod vedením NATO na ochranu civilního obyvatelstva. Konflikt v Libyi vyvolal významnou uprchlickou krizi na hranicích s Tuniskem a Egyptem, při níž byla nutná humanitární pomoc EU a pomoc při repatriaci lidí, kteří pracovali v Libyi a před konfliktem uprchli. Pokračovala povolební krize v **Pobřeží slonoviny** s dopadem na sousední země. V Iráku se bezpečnostní situace zhoršuje od parlamentních voleb konaných 7. března 2010. Zatímco se americké jednotky připravovaly na odchod z Iráku do konce roku 2011, povstalci pokračovali v rozsáhlých bombových útocích na policii, vojáky i civilisty ve snaze narušit důvěru v irácké bezpečnostní síly.

Kromě těchto krizí Komise zasahovala při několika **vleklých a složitých mimořádných událostech**. Jde například o:

Súdán a Jižní Súdán: Formální rozdělení Súdánu na dvě země proběhlo zpočátku mírovou cestou – 9. července 2011 se Jižní Súdán stal 196. zemí světa. Nicméně ozbrojený konflikt podél nových hranic se stále zhoršuje a očekávají se obtížná jednání, jež mají vyřešit řadu přetrvávajících sporů (např. rozdělení ropných příjmů, vymezení hranic). Mezitím došlo k několika novým mimořádným událostem, což vedlo k prudkému nárůstu humanitárních potřeb v Súdánu i v Jižním Súdánu.

Okupované palestinské území, kde obyvatelé pod izraelskou okupací nadále těžce strádají a trpí sociální nouzí. Dlouhodobá sociálně-hospodářská krize, která se vyznačuje tvrdým omezením pohybu a pokračujícím ničením majetku, vedla k výraznému nárůstu chudoby a nezaměstnanosti. Každodenní život na Západním břehu Jordánu stále ovlivňuje nárůst počtu izraelských osad, násilí osadníků vůči Palestincům a bezpečnostní bariéra. Stále pokračují přísné kontroly Palestinců vstupujících do Izraele a východního Jeruzaléma; zemědělci mají potíže s přístupem do osad a na pozemky poblíž bezpečnostní bariéry. Tisíce vlastníků domů nadále ohrožují očekávané demoliční příkazy a vystěhování, k němuž dochází rostoucí měrou.

V Demokratické republice Kongo, kde bylo z celkové populace 71 milionů vysídleno 1,9 milionu osob, je humanitární situace v mnoha regionech stále riziková. V důsledku konfliktů a problémů s přístupem došlo k výraznému úbytku sklizně. V oblastech Severní a Jižní Kivu na východě země zasažených konfliktem se stále pohybuje mnoho vnitřně vysídlených osob. Přestože v některých částech Severního Kivu dochází k postupné stabilizaci, situace v ostatních oblastech se závažně zhoršila, takže celková situace je velmi nestabilní. V důsledku etnického konfliktu v provincii Equateur na konci roku 2009, po němž následoval vojenský zásah, došlo ke značnému vysídlení obyvatelstva a přílivu uprchlíků do Konžské republiky a Středoafrické republiky. Velký útěk uprchlíků do Středoafrické republiky vyvolaly též vytrvalé útoky Armády božího odporu, jež způsobily rozsáhlé vysídlování v provincii Orientale.

Přestože si složité mimořádné události v průběhu několika posledních let vybírají stále vyšší daň a navzdory nerespektování humanitárních zásad a bezpečnosti humanitárních pracovníků, se humanitární situace v některých případech zlepšila. Zdá se například, že se podmínky zlepšují, následují-li bezprostředně po humanitárních akcích vhodně zacílené rozvojové činnosti⁵.

3.2. Operace v oblasti civilní ochrany

Pokud jde o civilní ochranu, evropský ***mechanismus civilní ochrany*** byl v daném roce aktivován osmnáctkrát⁶ (čtyřikrát v EU a čtrnáctkrát mimo EU) v reakci na události jako výbuch na námořní základně na Kypru, lesní požáry v Řecku a Albánii, záplavy v Pákistánu, zemětřesení v Turecku a zemětřesení a tsunami v Japonsku. Kromě toho se uskutečnila evakuace občanů EU a státních příslušníků třetích zemí při krizi v Libyi. Do oblastí v EU i mimo ni byly v rámci dvanácti hodnotících a koordinačních misí vysláni odborníci.

Koncem roku 2011 Komise přijala návrh rozhodnutí o mechanismu civilní ochrany Unie⁷. Rada a Parlament o návrhu stále jednájí. Další podrobnosti jsou uvedeny v oddílu 4 níže.

Cílem tohoto legislativního návrhu je posílit nástroje mechanismu. V současné době je nasazení prostředků civilní ochrany EU do velké míry založeno na dobrovolných *ad hoc* nabídkách 32 zúčastněných států. Záměrem Komise je přejít na předem naplánovaný systém.

3.3. Finanční a lidské zdroje

ECHO má více než 300 zaměstnanců ve svém bruselském ústředí a přes 400 pracovníků v 44 pobočkách v 38 zemích po celém světě. Bezprostředně po katastrofě jsou na místo vysláni humanitární odborníci, kteří posoudí potřeby a zároveň sledují realizaci humanitárních projektů financovaných z prostředků EU. Základním znakem humanitární pomoci EU je přístup na základě potřeb, podle něhož jsou rozdělovány finanční prostředky přibližně 200 partnerům, k nimž patří nevládní organizace, agentury OSN, další mezinárodní organizace (jako Mezinárodní výbor Červeného kříže a Mezinárodní federace společností Červeného kříže a Červeného půlměsíce) a některé specializované agentury členských států EU.

Pro GR ECHO je důležité mít široké spektrum partnerů, neboť tak může pokrýt narůstající škálu potřeb v různých částech světa, často ve stále složitějších situacích. Granty a příspěvky spravované tímto ředitelstvím se poskytují na základě výběru nejlepších obdržených návrhů. V roce 2011 byly finanční prostředky rozděleny mezi partnery ECHO následujícím

⁵ Jak dokládají konkrétní příklady v doprovodném dokumentu. Viz např. Čad, Burundi a Tanzanie nebo kapitola 3.9 o změně a odolnosti.

⁶ 18 aktivací, 3 předběžná varování a 6 žádostí o sledování.

⁷ KOM(2011) 934 v konečném znění, přijato dne 20. prosince 2011.

způsobem: 50 % nevládním organizacím, 36 % agenturám OSN a 14 % mezinárodním organizacím.

Humanitární organizace čelí rostoucím problémům, jak získat přístup k osobám, které potřebují pomoc. To je na jedné straně způsobeno zužováním humanitárního prostoru ze strany vlád a ozbrojených skupin, které ignorují i nejzákladnější ochranu podle mezinárodního humanitárního práva, a na druhé straně bezpečnostními omezeními. Vlády uvalují na dodávky humanitární pomoci stále více omezení (např. Srí Lanka). V mnoha oblastech postižených konflikty (např. v Demokratické republice Kongo, v Somálsku nebo v Súdánu) jsou humanitární pracovníci svědky zvláště surových metod válčení, mezi něž patří útoky zacílené na civilisty a časté používání sexuálního násilí jakožto válečné zbraně.

Zdá se rovněž, že se zvyšuje četnost útoků na humanitární pracovníky včetně jejich únosů, vyhošťování a zabíjení. Dárci se musejí vyrovnat se skutečností, že ohrožena je nejen bezpečnost humanitárních pracovníků, ale i finanční prostředky a infrastruktura, které poskytují. Některé vlády jsou ochotné zajít až k vyvlastňování nebo „vypůjčování“ finančních prostředků a majetku financovaného dárci anebo k vyhoštění humanitárních organizací poté, co je zbavily jejich majetku.

4. POLITIKA HUMANITÁRNÍ POMOCI A POMOCI V OBLASTI CIVILNÍ OCHRANY

Na politické úrovni se Komise v roce 2011 soustředila na tyto **strategické iniciativy**:

- Předložení **legislativních návrhů v oblasti civilní ochrany EU** s cílem výrazně posílit stávající nástroje. V současné době je nasazení týmů a prostředků EU v oblasti civilní ochrany do velké míry založeno na dobrovolných *ad hoc* nabídkách 32 zúčastněných států. Ačkoli mechanismus civilní ochrany EU již hraje důležitou úlohu při podpoře a koordinaci procesu vzájemné pomoci a doplňuje jej, Komise navrhuje přejít k systému předběžného plánování a okamžité reakce. V této souvislosti byly zahájeny přípravy s cílem vytvořit v roce 2013 efektivnější **středisko reakce na mimořádné situace**, které nahradí monitorovací a informační středisko (MIC). Bude se jednat o plně funkční středisko s nepřetržitou provozní dobou, které umožní EU hrát aktivnější roli při plánování, přípravě, operační koordinaci a logistické podpoře.
- Kroky ke zřízení **Evropského dobrovolnického sboru humanitární pomoci**, jak vyžaduje Lisabonská smlouva (čl. 214 odst. 5 SFEU). ECHO zahájilo v roce 2011 veřejnou konzultaci a posouzení dopadů a spustilo pilotní projekty. Výsledky těchto činností budou zapracovány do návrhu právního rámce o zřízení sboru, jenž má být přijat v roce 2012.

ECHO dále věnovalo zvláštní pozornost vybraným **horizontálním politickým prioritám**, jak vyžaduje **Evropský konsensus o humanitární pomoci**⁸ a jeho akční plán. Mezi tyto priority patří například rozvoj politiky EU pro poskytování humanitární **potravinové pomoci**. V této souvislosti se uskutečnila jednání o aktualizaci Úmluvy o potravinové pomoci. V zájmu zvýšení účinnosti a efektivity společného úsilí o zajištění potravin a výživových potřeb podepsala Komise prohlášení o záměru spolupracovat na programech pro zajištění potravin a výživy (*Programmatic Cooperation on Food Security and Nutrition*) s třemi agenturami OSN, jmenovitě Organizací OSN pro výživu a zemědělství, Světovým potravinovým programem a Mezinárodním fondem pro rozvoj zemědělství.

⁸ Přijat Radou, Evropským parlamentem a Komisí dne 18. prosince 2007 – Úř. věst. 2008/C/25/01, 30.1.2008.

V oblastech náchylných k přírodním katastrofám Komise podporovala činnosti zaměřené na **připravenost na katastrofy**; chce tak pomoci místním komunitám v případě katastrof reagovat rychle a účinně a zachránit díky tomu mnoho životů. Tato podpora je poskytována prostřednictvím programů DIPECHO, zahájených v roce 2010, a nových programů v jižní Asii, Tichomoří, Jižní Americe a v Karibiku. Příspěvek na připravenost na katastrofy výrazně překračuje rámec akčních plánů DIPECHO, jelikož mnohá významná rozhodnutí o financování humanitární pomoci zahrnují připravenost na katastrofy či zmírnění dopadů katastrof jako jeden ze svých cílů. Vychází se přitom z činností souvisejících s podporou infrastruktury, obhajováním zájmů a veřejným povědomím, zmírňováním následků malého rozsahu, mapováním a počítačovým zpracováním údajů, systémy včasného varování, vzděláváním, posílením institucí a aktivitami v oblasti změny klimatu.

V rámci svého mandátu v oblasti **civilní ochrany** ECHO podporovalo a usnadňovalo spolupráci mezi 32 státy⁹, jež se účastní mechanismu civilní ochrany. Snaží se přitom zlepšit účinnost systémů pro předcházení přírodním, technologickým nebo člověkem způsobeným katastrofám v Evropě a pro ochranu proti nim.

Komise rovněž zahájila sběr informací jako součást osmnáctiměsíčního programu osvědčených postupů pro prevenci katastrof, který se zaměří na konkrétní katastrofy (zemětřesení a tsunami, záplavy, bouře, sucha a vlny horka) a pro horizontální opatření (např. plánování a návrh infrastruktury). Provádění mechanismu civilní ochrany zaručuje v případě katastrof lepší ochranu osob, životního prostředí, majetku a kulturního dědictví. V oblasti připravenosti se podpora EU zaměřila na systémy včasného varování, moduly a vzdělávací program mechanismu civilní ochrany (v roce 2011 bylo proškoleny přes 890 odborníků a podpořeno pět cvičení v plném rozsahu). Komise dále finančně podpořila řadu projektů spolupráce v oblasti připravenosti (vytvoření týmu pro evakuaci občanů, evakuaci v případě jaderné havárie, zvyšování informovanosti o speleologické záchranné službě a čištění pobřeží znečištěného ropou).

Pomoc ze zdrojů, jež dají k dispozici členské státy, byla poskytnuta v rámci EU a ve třetích zemích postižených katastrofami na základě žádosti vlády dotyčné země.

⁹ Všech 27 členských států EU, Norsko, Island, Lichtenštejnsko, Chorvatsko a Bývalá jugoslávská republika Makedonie.